

Qishloq hayoti

2012 йил Мустақкам оила йили

Қишлоқ ҳаёти

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

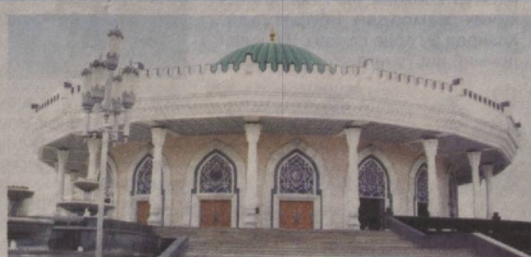
www.qishloqhayoti.uz

2012-YIL 6-APREL, JUMA, 42 (7970) - son

1974-yil 1-yanvardan chiqqa boshlagan
Bahosi kelishilgan narxda.

Бугун Хўжабод туманида енгил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан боғлиқ 108 та хусусий тадбиркорлик субъекти бор. Шулардан 8 тасида экспорт амалиёти мавжуд. Жорий йилда уларнинг сафи кенгайди. 5-6 кишидан иборат оилавий корхоналар ички бозорни тўлдиришда фавқулодда кўрсатишяпти. Келажакда улар ҳам "Барчиной" ёхуд "Нил-Гранит" корхоналарига, албатта, етиб олишади.

Амир Темури даврида яратилган ўндан ортиқ боғларнинг турли қисмларида мармар ҳовузчалар ўрнатилган. Улардан бири айни вақтда Темурийлар тарихи давлат музейи экспозициясидан жой олган. Бу ноёб топила 2000 йили Самарқанддаги Боғи Бандан номи билан аталувчи жойдан топишган. Олимлар ва музейшунослар у Самарқандда 14-15 асрларда яратилган боғларнинг бирига ўрнатилган фаввораларга тегишли бўлган деган хулосага келишди.

Фарғона Вилояти

ҚАРОР ВА ИЖРО

Хоразм Вилояти

ҚИШЛОҚЛАРДАГИ ЗАМОНАВИЙ ТИББИЁТ МАСКАНЛАРИ

УЛАР АҲОЛИ, АВВАЛО, ОНА ВА БОЛА САЛОМАТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

Мамлакатимизда Президентимиз раҳнамолигида аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йўлида амалга оширилаётган изчил ислохотлар замирида келажак авлоднинг фаровон турмуш тарзи учун муҳим иқомият яратишдек эзгу мақсадлар мужассам. Соғлом бола туғилиши, жисмонан ва маънан баркамол авлодни камол топтириш борасида амалга оширилаётган ана шундай хайрли чора-тадбирлар тўғрисида нафақат шаҳар ва туман марказларида, балки олис қишлоқларда ҳам аҳоли, жумладан, она ва бола саломатлигини муҳофаза қилишга хизмат қилувчи замонавий шифо масканлари бунёд этилмоқда.

—Туманимизда аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида бешта шифохона, иккита поликлиника, йигирмата қишлоқ врачлик пункти фаолият кўрсатмоқда, — дейди Бешарик тумани тиббиёт

бирлашмаси раҳбарининг даволаш ишлари бўйича ўринбосари Лазизбек Жўраев. — Уларда 2800 нафардан ортиқ тиббиёт ходими меҳнат қилишаётир. Олий маълумотга эга бўлган 270 нафар шифокорнинг

102 нафари олий тоифали. Қолганлари ўрта махсус маълумотга эга бўлган тиббиёт ходими ҳисобланади. Президентимизнинг 2009 йил 1 июлдаги "2009-2013 йилларда аҳолининг репродуктив саломатли-

гини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасидаги ишлари янада кучайтириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари дастури

тўғрисида"ги қарори аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш борасидаги тушунтириш-тарғибот ишлари олиб борилишида дастуриламал бўлаётди. (Давоми 2-саҳифада)

"Экосан" халқаро жамоат фонди мамлакатимиз аҳолисининг тоза ичимлик сувига бўлган талаб-эҳтиёжини қондириш, шу асосда саломатлигини мустаҳкамлашга, турмуш фаровонлигини оширишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Бу мақсадда республика вазирилик ва идоралари, хорижий ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорликни йўлга қўйиб, ичимлик суви таъминотини яхшилаш билан боғлиқ кўплаб лойиҳаларни амалга оширишда фаол қатнашмоқда.

СУВ ТАЪМИНОТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ДАВОМ ЭТТИРИЛМОҚДА

Хусусан, кейинги пайтда Қорақалпоғистон Республикаси Қанлиқўл туманидаги Бесқўпир, Ашмайли, Жойил, Тўртқўл туманидаги Янгиобод маҳалла фуқаролар йиғинлари ҳудуди аҳолисига тоза ичимлик сувини етказиб берувчи насос станцияси иншоотлари, водопровод тармоқлари ишга туширилди. Бунинг учун 66,9 миллион сўм маблағ сарфланди.

"Экосан" халқаро жамоат фонди ва унинг Қорақалпоғистон Республикасидаги ҳудудий филиали сўй-ҳаракати билан Чимбой туманидаги Қизилўзақ сув фуқаролар йиғини ҳудудида водопровод тармоғи вужудга келтирилди. Бу ишларга 51,7 миллион сўм маблағ йўналтирилди. Мўйноқ туманидаги Ҳаким ота, Бўзатов, Мадали сув фуқаролар йиғинлари ҳудудларида 31 та кудук қазилиб, тоза ичимлик суви чиқарилди. Ҳудди шундай эзгу ишлар Тошкент вилояти Чиноз тумани Туркистон қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги Самарқанд, Учқун маҳаллаларида ҳам амалга оширилди. Уч мингдан зиёд аҳоли яшайдиган ана шу ҳудудда водопровод тизими вужудга келтирилди. Артезиан кудуқ мосламалари таъмирланди. Бу ишлар учун 35,6 миллион сўм ишлатилди.

Сирдарё вилояти Гулистон туманидаги Зарбдор қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги Юлдуз маҳалласида эса 39,3 миллион сўм маблағ сарфланиб, сув кудуғи таъмирланди, водопровод тизими тозаланди. Бу билан қарий минг киши яшайдиган ҳудуднинг аҳолиси учун тоза ичимлик суви таъминоти яхшиланди. Ҳудди шундай ишлар Сурхондарё вилояти Бойсун туманидаги 12,5 минг аҳоли яшайдиган Авлод маҳалласида ҳам амалга оширилди. Бу ерда водопровод тармоғи қурилиши билан бирга селга қарши тўсиқлар барпо этилди.

Мустаҳкам оила йилида тоза ичимлик суви таъминотини яхшилаш билан боғлиқ лойиҳаларни амалга ошириш изчиллик билан давом эттирилмоқда. Бу йил Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ туманида, Эллиқалъа туманидаги Пахтакор ҚФЙда, Жиззах вилояти Зомин туманидаги Гулистон маҳалласида, Наманган вилояти Учқўрғон тумани Ҳамза қишлоқ фуқаролар йиғинлари ҳудудида сув кудукларини қазити, водопровод тармоқларини вужудга келтириш ишлари амалга оширилди. Андижон ва Сурхондарё вилоятларида эса олтинта қишлоқ врачлик пунктини тоза ичимлик суви билан таъминлаш янада яхшилаш бўйича кенг қўламли ишлар олиб борилади.

Мирқарим МИРСОВУРОВ,
"Экосан" халқаро жамоат фонди бўлим бошлиғи.

Тошкент Вилояти

ИРРИГАЦИЯ

«ГУЛИСТОН» НАСОС СТАНЦИЯСИ ҚУВВАТИ ОШДИ

Бугун мамлакатимиз қишлоқ ҳўжалигида эришяётган ютуқларимиз билан ҳам бемалол мақтана оламиз. Амалга оширилаётган изчил ислохотлар самараси ўлароқ, аграр тармоқ ҳар жиҳатдан ривожланиб бораётди. Мақбул ва самарали агротехник тадбирлар кенг жорий этилмоқда, экинларга замонавий техника ва технологиялар асосида ишлов берилияпти. Деҳқон фермерларимиз ҳам меҳнатига яраша муносиб рағбат кўрмоқда.

Дарҳақиқат, мавжуд имкониятлардан тўла ва оқилона фойдаланиш натижасида қатор муваффақиятлар қўлга киритилди. Айниқса, ғалла ва пахта етиштиришда ҳосилдорлик йилдан-йилга ошмоқда. Бу жараёнда, албатта, обихаётдан оқилона фойдаланиш, исрофгарчиликка йўл қўймаслик муҳим аҳамият касб этади. Мазлумки, ўтган йиллари кузатилган мураккаб об-ҳаво ш-

роити сувдан янада оқилона фойдаланишни талаб этди. Бу вазиятда Тошкент вилояти Насос станциялари, энергетика ва алоқа бошқармаси жамоаси томонидан ҳам аниқ чора-тадбирлар асосида кенг қўламли ишлар амалга оширилди. Тасарруфидида 405 та насос агрегати, 51 донга тик ва сугориш кудуғи, 104 та подстанция, 133 донга трансформатор, 146 та турли ру-

сумдаги радиостанциялар, гидроиншоотлардаги автоматика ва телемеханика қурилмалари таъмирланиб, насос станцияларининг мунтазам ва самарали ишлаши таъминланди. Ўтган йили 591 миллион сўм маблағ эвазига 131 донга насос, 9 та подстанция, 9 та тик зовур кудуғи ва бошқа агрегатлар тўлиқ таъмирдан чиқарилди. Бошқарма ишчи-мутахассисларидан тузилган таъмирлаш гуруҳи махсус жиҳозлар билан таъмирланиб, насос станцияларида таъмирлаш, соғлаш ва ишга тушириш ишларини амалга оширмоқдалар. Эътиборга молик ишлардан бири Пискент туманидаги "Гулистон" насос станциясида олиб борилди. Мазкур

насос станциясида электродвигателлардан узоқ вақт фойдаланилгани натижасида улар эскирганди. Шу боис, улар ўрнига янги электродвигателлар ўрнатилди. Натижада 345 гектар майдондаги экинларни сув билан таъминлаш яхшиланди. Сирасини айтганда, қудратли насосларни маҳорат билан бошқариб мингга гектар майдонга обихаёт етказиб бераётган ушбу жамоа аъзолари жорий йилда ҳам бор куч-ғайратларини ишга солиб ғалла, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришга ўзларининг муносиб ҳиссасини қўшиди.

Раимкул СУЯРОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

АҲОЛИНИ ИЖТИМОЙ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШНИНГ САМАРАЛИ МЕХАНИЗМИ

Ижтимоий сиёсат жамият ҳаётининг муҳим соҳаси ва ҳар бир давлат фаолиятининг муҳим йўналиши ҳисобланади. Ижтимоий йўналтирилган иқтисодиёт тамойилларига мос пенсия таъминоти эса унинг амалий воситаларидан биридир. Пенсия таъминотининг тўғри ташкил этилиши ҳам муайян гуруҳга мансуб кўплаб одамларнинг, ҳам аҳолининг даромади, меҳнати, турмуш сифати ҳамда даражасини қўллаб-қувватлашга қаратилган ижтимоий сиёсат мақсадларига эришиш имконини беради. Бунда ижтимоий йўналтирилган иқтисодиётнинг стратегик мақсадлари ва самарадорлиги ўз ифодасини топади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳам мамлакатимизда ижтимоий соҳани ривожлантириш, давлат ва фуқаролар ўртасида янги муносабатлар ўрнатиш жараёнида фаол иштирок этмоқда. ЎзА мухбири Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ижрочи директорининг биринчи ўринбосари Маҳмуджон ЗИЯДУЛЛАЕВ билан пенсия таъминоти тизимида амалга оширилаётган ўзгаришлар ҳақида суҳбатлашдик.

— Эртами-кечми, ҳаммамиз ҳам муайян ёшга етиб, кейинги фаровонлигимиз ҳақида ўйлаймиз, — дейди М.Зиядуллаев. — Бу пайтда пенсия таъминоти янада долзарб масалага айланади. Негаки, айнан пенсия таъминоти одам кексايиб, меҳнат қобилиятини йўқотганда унинг фаровонлигини таъминлаш ва моддий қўллаб-қувватлашнинг асосий манбаи бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистонда пенсия таъминоти — бу мамлакатимизда фуқароларга Ўзбекистон Республикаси Конституциясида кафолатланган моддий таъминотни тақдим этиш мақсадида ташкил этилаётган ҳуқуқий-ташқилий институтлар ва нормалар мажмуидир. Шу боис, пенсия таъминоти мамлакатимизда шаклланган ижтимоий муҳофаза тизимининг муҳим таркибий

қисми бўлиб, меҳнатга лаёқатсиз аҳоли ва кам таъминланган фуқароларнинг турмуш даражаси ва фаровонлигини таъминлашга қаратилган иқтисодий, ҳуқуқий, ижтимоий, ташқилий хусусиятга эга комплекс чора-тадбирларни амалга оширишни кўзда tutadi.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғриси-

да"ги қонунда белгиланган тартибда давлат томонидан пенсия билан таъминланиш ҳуқуқига эгадир. Пенсия қонунчилигига мувофиқ, пенсия — шахсларга пенсия ёшига етиши, ногиронлик ёки боқувчисини йўқотганлиги муносабати билан бериладиган ойлик пул тўлови бўлиб, уни олиш ҳуқуқи қонунда белгиланган шартлар ва меъёрларга мувофиқ аниқланади.

Пенсионерлар ҳақида ғамхўрлик қилиш, уларнинг турмуш шaroити ва ҳаёт сифатини яхшилаш ижтимоий йўналтирилган сиёсатни амалга оширишга доир чора-тадбирлар тизимида муҳим ўрин tutadi. Мамлакатимиз давлат пенсия таъминоти қариялар, ногиронлар ва боқувчисини йўқотган оила-ларни қамраб олган кенг қўламли ижтимоий тизимдир.

Президентимиз Ислам Каримов 2011 йилнинг асосий якунлари ва 2012 йилда Ўзбекистонни ижтимо-

ий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган Вазирил Маҳкамаси мажлисида ижтимоий соҳани янада ривожлантириш, мамлакатимиз аҳолисининг даромадлари ва турмуш даражасини муттасил ошириш бориш масалалари доимий эътибор марказида бўлиб келаётганини таъкидлади. Масалан, ўтган йили республикаимизда иш ҳақи 20,2 фоизга, бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар, нафақа ва стипендиялар миқдори эса 26,5 фоизга ошди.

Шундан келиб чиқиб айтиш мумкин, мамлакатимизда пенсиялар ҳажминини мунтазам ошириш ва пенсионерлар ҳамда ногиронларга амалий ёрдам кўрсатиш орқали фуқаролар фаровонлигини изчил ошириб бориш аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш тизимининг асосий йўналиши ҳисобланади. (Давоми 3-саҳифада)

ўринлари яратилди. Яна бир корхона — Арслон Қаландаров раҳбарлигидаги "Миниаккумулятор" масъулияти чекланган жамиятида эса йилига 400 минг донга аккумулятор моноблоклари ишлаб чиқарилиб, бюртмачиларга ўз муддатларида етказиб берилмоқда. Шунингдек, ярмаркага қўйилган "Гиламчи Карпет" қўшма корхонаси томонидан ишлаб чиқарилган гиламлар киши диққатини ўзига тортади. Замонавий дастгоҳлар ўрнатилган мазкур корхонада 80 минг квадрат метрдан ортиқ гилам ишлаб чиқарилмоқда.

Бундан ташқари, ярмаркада Фароғат Саъдуллаеванинг миллий турдаги зардушлик, каштачилик либослариға шу ернинг ўзида харидорлар кўпайди.

Ярмаркада ўнга яқин чет эллик ҳамкорлар, Қорақалпоғистон Республикаси ва қатор вилоятлардан тадбиркорлик субъектлари ўз маҳсулотлари билан иштирок этдилар.

Ярмарка давомида 5 миллиард 224 миллион сўмлик маҳсулот сотиб олишга ҳамда 700 минг АҚШ долларидан ортиқ миқдордаги маҳсулотларни экспорт қилишга шартномалар имзоланди. Шунингдек, тадбир якунида фаол иштирокчиларга "Фахрий ёрлик", диплом ва совғалар топширилди.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Ангулжон Вилоят

ЭКСПОРТЧИ КОРХОНАЛАР

Хўжабод туманидаги «Барчиной» хусусий корхонаси мустақиллигининг дастлабки йилида фаолият бошлаганди. Бугунги кунда ушбу корхона 300 киши меҳнат қиладиган йирик меҳнат жамоасига айланди. Корхона раҳбари Раҳимжон Раҳимов «Ташаббус-2009» кўриктанловининг республика босқичида «Энг яхши тадбиркор» йўналишида ғолиб бўлиб, Президентимиз соврини — «Матиз» автомашинасини қўлга киритган.

Бугун «Барчиной»да ишлашни орзу қиладиган ёшлар кўп. Бу ерда янги иш ўринлари яратиш асосий мақсадга айланган. Хонадон шароитида оддий тикув машиналарида трикотаж матолардан кийим-кечаклар тикиш ва бозорга чиқариб сотиш билан фаолиятини бошлаган кичик корхона эндиликда энг замонавий технологияларга, энг муҳими, юқори малакали мутахассисларга эга. Бу ерда тайёрланаётган маҳсулотнинг аксари янги тўлиқ экспорт қилиняпти.

Бир вақтлар корхона учун бирламчи хомашё бўлган матолар улгурчи бозордан сотиб олинарди. Бугун мато шу ернинг ўзиде тўқилган. Матоларга ранг бериш, қуришти каби мураккаб жараёнлар ҳам босқичма-босқич ўзлаштирилмоқда. Корхонада меҳнат қилаётганларнинг 90 фоизини аёллар ташкил этади. Шулардан 60 фоизи эса коллежни битирган қизлар. Цех бошлиғи Одинахон Раҳимованинг эътирофи эътиҳа, бугунги коллеж битирувчиларининг иштилолари баланд. Мадинахон Юсупова, Нодирахон Азимова, Нигорахон Мусаева, Нодирахон Исмоилова, Дилдорахон Аҳмедова каби иқтидорли тикув-

чилар фаолияти бунга мисол.

Корхонада ишлаётганлар учун барча шароит яратилган. Улар Самарқандда ишлаб чиқарилган ав-

тобусларда ишга бориб келади. Тушлик корхонанинг ўзиде — шинам ошхонада бўлади. Байрамлар биргаликда нишонланади. Таклифларга биноан таниқли санъаткорлар, шоирлар билан учрашувлар

ўтказилади. Ёзда эса саёҳатлар ташкил этилади. Жорий йилда корхонада яна 30 та янги иш ўрни яратиш мақсад қилинган.

«Нил-Гранит» МЧЖда ҳам тадбиркорлик билан иш олиб бориш эвазига ўсиш барқарор тусда бормоқда. Ушбу корхонада 2011 йили 1,5 миллион АҚШ доллари миқдорида экспорт амалга оширилди. Мазкур корхона иш бошлаганда кичик жамоадан иборат эди. Ҳозирда бу ерда салкам 100 киши доимий иш ўрнига эга. Корхонада

даги ишлар, режалар ҳақида гапирар экан, шу йилнинг ўзиде 90 та иш ўрни яратилишга алоҳида урғу берди. Ҳозирнинг ўзидеяк яқин атрофдаги иккита касб-хунар коллежи битирувчиси билан шартномалар тузилибди. Бўлажак тўқувчилар, тикувчилар — касб-хунар коллежи ўқувчилари амалиёт машғулотларини айна «Нил-Гранит»да ўтказишмоқда.

Ишлаб чиқариш қувватларини оширишда «Хамкорбанк»нинг молиявий мадади бор. Жорий йилдан бошлаб корхонада қўллаб текнологик жараёнлар тўла ўзлаштирилди.

Туман ҳокимининг ўринбосари Хайрулло Каримов бизга битта ракамни алоҳида мулоҳаза учун айтиб берди. Бугун туманда енгил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан боғлиқ 108 та хусусий тадбиркорлик субъекти бор. Шулардан 8 тасида экспорт амалиёти мавжуд. Жорий йилда уларнинг сафи кенгайди. 5-6 кишидан иборат оилавий корхоналар ички бо-

зорни тўлдиришда фаоллик кўрсатишяпти. Келажақда улар ҳам «Барчиной» ёхуд «Нил-Гранит» корхоналарига, албатта, етиб олишди.

Туманда бўлган кунимиз «Барчиной» хусусий корхонаси ҳомийлигида туман марказида барпо этилган спорт комплексида ҳамда Олтин водий ҚФЙ ҳудудида жойлашган, «Нил-Гранит» кўмагида қайтадан фаолиятини бошлаган «Динамо» стадионида спортчи қизларга Президентимиз совғалари топширилди.

Дарҳақиқат, Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан энг олис қишлоқларда ҳам тадбиркорлик субъектлари ривож топмоқда. Ёш авлод баркамоллиги учун эътибор ортомқда. Замонавий технологияларнинг кириб келиши, уларни бошқариш учун мустаҳкам замин мавжудлиги, энг муҳими, бунёдкорликка интилишнинг ортаётганлиги ислохотлар бераётган самаралардир.

Қобилжон АСҚАРОВ,
«Qishloq hayoti» мухбири.

Сурпарё Вилоят

ХИЗМАТЛАРИ
БАРЧАГА МАЪҚУЛ

ОҚОЛТИН ТУМАНИ САРДОБА
ШАҲАРЧАСИДАГИ «ОҚОЛТИНАГРОТЕХСЕРВИС»
МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ
ЖАМОАСИ ОЛИБ БОРАЁТГАН ИШЛАР ШУ
ЖИҲАТДАН ТАҲСИНГА ЛОЙИҚ.

Агротехсервис масъулияти чекланган жамиятида автомобилларга техник хизмат кўрсатиш маркази, эҳтиёт қисмлар сотиш дўкони, автомобиль ва қишлоқ хўжалик техникаларини сотиш шохобчиси, улар ҳошида алоҳида ошхона намунали фаолият кўрсатмоқда.

— Жамиятимиз ўтган йилнинг апрель ойидан бошлаб мижозларга хизмат кўрсата бошлади, — дейди МЧЖ бош ҳисобчиси Баҳром Хўжаназаров. — Ўтган қисқа даврда вилоят аҳолисига 454 та янги русумдаги «Нексия», «Матиз», «Дамас» автомашинаси, фермер хўжалиқларига 7 та трактор ва тиркамга сотувини амалга оширдик. Автомобилларга техник хизмат кўрсатиш марказида эса барча шарт-шароитлар яратилган. Бу ерда мотор, кузов таъмирдан тортиб машиналарни ювишгача бўлган ишлар сифатли бажариляпти. Энг асосийси, сервис хизмати кўрсатиш шохобчалари ишга туширилиши ҳисобига 24 та янги иш ўрни яратилди.

— Келгусида хизмат кўрсатишни янада яхшилаш чораларини кўряпмиз, — дейди МЧЖ раиси Эгам Худойбердиев. — Чунончи, техникаларга техник хизмат кўрсатиш маркази фаолияти кенгайиши билан яна 10 та янги иш ўрни яратилади ва марказ замонавий, такомиллашган ускуналар билан жиҳозланади.

Бозорбой БЕКМУРОДОВ,
«Qishloq hayoti» мухбири.

ТАБИАТНИ МУҲОҒАЗА ҚИЛИШДА ОАВ ЎРНИ

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофазе қилиш давлат қўмитаси «Чинор» экологик нашриёт компанияси билан ҳамкорликда «Жамоатчиликни хабардор этиш — биохимла-хилликни муҳофазе қилишнинг муҳим омил» мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Давра суҳбатида атроф-муҳитни муҳофазе қилиш масаласининг муҳимлиги ва долзарблиги, бу борада оммавий ахборот воситаларининг ўрни алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Шунингдек, ОАВ вакиллари ҳамда кенг жамоатчилик табиатни муҳофазе қилиш ва барқарор ривожланиш соҳасида энг яхши журналистик иш учун

ташкил этилган «Қоплон-2012» республика танловининг расмий бошланганлигидан хабардор қилинди.

Ўтган йиллардагидек, танловнинг асосий мақсади 2012 йилда ОАВ вакиллари табиатни муҳофазе қилиш ва экологияга қизиқишларини ошириш ҳамда бу жараёнларга жамоатчилик ва ёшларни фаол жалб

этиш, шунингдек, ҳудудий ОАВ билан ҳамкорликни янада ривожлантиришга қаратилган.

Давра суҳбатида Ўзбекистон «Қизил китоб» сайнинг навбатдаги нашрини тайёрлаш, Сайфокс популяризациясининг ҳолати ва уни республикамизда муҳофазе қилиш тажрибаси, Ўзбекистонда Глобал Экологик жағфарманинг кичик грантлар лойиҳалари, БМТнинг Ривожланиш дастури доирасидаги лойиҳалар тўғрисида эколог-экспертлар, олимлар фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Аҳмаджон РИХСИБОВ

«КОЛЛЕЖ — БИТИРУВЧИ — КОРХОНА»

Қашқадарё Вилоят

БЎЛАЖАК САНОАТЧИЛАР

«Мустаҳкам оила йили» Давлат дастури доирасида Қашқадарё вилоятдаги касб-хунар коллежларида ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда. Бунини Қарши саноат касб-хунар коллежиде олиб борилаётган ибратли ишларда ҳам яққол кўриш мумкин. Ушбу илм масканида 1441 нафар ўқувчи таълим олмақда.

— Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонуни ҳамда «Қадрлар тайёрлаш миллий дастури»да ҳамкорлик билан мутахассис кадрлар тайёрлаш, ўқув ва ишлаб чиқариш амалиёти даврида корхоналарга бориш, танишиш, иш ўрганиш, тааллуқли малака ва кўникмаларга эга бўлиш орқали иш ўрнига эга бўлиш алоҳида қайд этилган, — дейди касб-хунар коллежи директори Илхом Жумаев. — Коллежимиз нефть, газ ва кимё саноати корхоналари учун мутахассислар тайёрлашга мўлжалланганлигини инобатга олиб, вилоятимиздаги йирик нефть ва газ корхоналари — «Шўртаннефтьгаз» УШК, «Шўртангазкимё» мажмуаси, «Муборах газни қайта ишлаш» заводи, «Ўзгёбурғуннефтьгаз» АК, «Қашқадарё пармалаш ишлари» бошқармаси, «Косон нефть ва газ қудуқларини синиш» ОАЖ, «Қарши механик таъмирлаш» заводи, «Жанубгазтаъминот» давлат унитар корхонаси ва коллеж тайёрлов йўналишига мос 58 та корхона билан ўзаро ҳамкорлик шартномалари тузилган. Билан даргоҳимизни 2010-2011 ўқув йилида етти йўналиш бўйича 481 нафар ўқувчи битириб, уларнинг 470 на-

фари ишлаб чиқариш корхоналарига ишга жойлашди. 11 нафар битирувчи олий ўқув юртларида ўқишни давом эттирмоқда.

2011-2012 ўқув йилида ҳам коллежи 481 нафар ўқувчи битиради. Эътиборли жиҳати шундаки, ҳозирданок ана шу ёшларнинг қаерда, қандай касбда ишлашлари аниқ ва равшан бўлиб турибди.

— Мен Қарши шаҳрининг Араловул маҳалласиданман, — дейди 60-гуруҳ ўқувчиси Достон Ҳамроев. — Ўтган йил май ойида «Шўртангазкимё» мажмуасидаги полиэтилен цехида амалиётни муваффақиятли ўтадим. Гуруҳимиздаги 30 нафар ўқувчининг мажмуага бориб келиши учун автобус ташкил этилди. Мажмуа раҳбарияти томонидан кўрсатилган ғамхўрликлар амалиётнинг юқори савияда ўтишига имкон берди. Заводдаги ишлаб чиқариш жараёни, полиэтилен олиш қўрилмаларини ишлатишда қатнашдик. Бу соҳада муҳандис Ўқун Муродовнинг сабоқлари касбга бўлган меҳримизни янада ошириб юборди.

Корхонадаги машғулотлар бўлиб ўтадиган замонавий хоналар, коржомалар билан таъминланганимиз, кунига 2 марта беғул иссиқ овқат, ҳар

ойда фаолиятимизга қараб, стипендия тайинланишидан беҳад мамнун бўлдик.

— Жорий йилнинг 30 апрелидан 16 июнигача яна «Шўртангазкимё» мажмуасида амалиёт ўтаймиз, — дея суҳбатга қўшилди 48-гуруҳ ўқувчиси Омина Хидирова. — Назарий ва амалий жараёнлар шунини кўрсатяптики, биз мазкур корхонанинг тўлақонли аъзоси бўлишимиз учун ҳорижий тилларни, жумладан, инглиз тилини ўрганишимиз талаб этилади. Ана шундан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда тилини ўрганишга киришдик. Бу соҳада ташкил этилган курсларда малакали мутахассислар сабоғидан баҳраманд бўляпмиз.

Шунингдек, коллеж битирувчилар

ридан Улугбек Набиев, Тоҳир Хайитов, Жаҳонгир Абдуназаров, Қарамон Султонов, Юлдуз Ҳасанова, Шаҳноза Ориповалар уч томонлама шартнома, яъни коллеж-ўқувчи-корхона ҳамкорлигининг самараларидан мамнун эканликларини изҳор этдилар.

Коллежда битирувчилар, уларнинг ота-оналари ҳамда ишлаб чиқариш корхоналарининг вакиллари иштирокда доимий мулоқотлар ташкил этиляпти. Бу иш ўринларини аниқлаш, ишга жойлаштириш ҳамда тузилган режа ва тадбирлар ижросини таъминлашда ижобий самаралар бермоқда.

Ҳусан ТЕМИРОВ,
«Qishloq hayoti» мухбири.

АГРОМАСЛАХАТХОНА

ПУХТА ЭККАНИНГ
ҲОСИЛИ МЎЛ БЎЛАДИ

ЧИГИТ ЭКИШ ВА ТЎЛИҚ КЎЧАТ ОЛИШДА ҚАНДАЙ
ТАДБИРЛАРГА ЭЪТИБОР ҚАРАТИШ ЗАРУР?

Тупроқнинг бир кеча-кундузлик ўртача ҳарорати 12-14°C га етганда чигит экишни бошлаш мумкин. Бунда кундузги ҳарорат ҳисобига чигит ўса бошлайди. Ҳарорат 16°C бўлганда ёш майсалар барвақт униб чиқиб, ривожланиш босқичлари тезлашади ва ғўза эртаги бўлади.

Экиш олдида шундай ишлов бериш зарурки, чигит ернинг табиий намига ундириб олиниши, эртаги, тўлиқ ва соғлом кўчат олиниши керак. Бунинг учун, энг аввало, боро-налашни ўз вақтида, қисқа муддатда (1-2 кун ичида) ва сифатли ўтказиш керак. Уруғлик чигитларни экишда уларнинг сифатига, қатта-кичиклигига қараб, экиш меъёрини аниқлаш мақсадга мувофиқдир.

Юқори навадаги туқли чигитларни экиш меъёри тупроқ-иклим шароитига қараб, гектарига 55-60, туксиз чигитларда 25-30, кам туқли чигитларда 30-35 килограмми ташкил этиши лозим.

Туксиз ва кам туқли чигитлар тўғридан-тўғри экилса, туқли чигитлар намлигиб экилади. Бир тонна туқли чигитга 600 литр сув ишлатилади. Бу миқдордаги сув билан чигитлар 3 марта яхшилаб қориштирилиб, тўпланади: биринчиси 3-4 соатда, иккинчиси 4-5, учинчиси 5-7 соатда ўтказилади. Намлангандан кейин чигитни сақлаш муддати 12 соатдан ошмаслиги керак. Махсус текис майдончаларда намлигандан ва талаб даражасида димланган уруғлик қўлларга солиниб, экиш учун далага олиб борилади. Яхши тайёрланган чигит 5-6 кунда униб чиқади.

Исрофгарчиликка йўл қўймаслик мақсадида кундалик чигит экиш режаси тузилади ва дала майдони ҳамда об-ҳаво шароитига қараб керакли чигит намлигандан. Намланган чигитлар ўз вақтида экилмай қолса, сифати бузилади, экишга яроқсиз бўлиб, исрофгарчиликка йўл қўйилади.

Чигит экишнинг энг мақбул чуқурлиги ўтлоқ-ботқоқ тупроқли майдонларда 3-4, бошқа турдаги тупроқ шароитида 4-5 см. қилиб белгиланади.

Экишдан кейин ҳар бир карта ва участканинг ҳолатини мунтазам текшириб туриш лозим. Чигитнинг униб чиқиши ва ғўзалар ривожига қўлоқлик аниқланса, уларни тезда бартараф этиш чоралари кўрилиши зарур.

Чигит экиш миқдори экишдан олдин об-ҳаво шароитини инобатга олиб ҳар бир даланинг ўзиде соланади.

Чигит униш жараёнида уларни экологик хавфсиз кимёвий моддалар билан химоялаш яхши самара беради. Пахта саноатининг чиқиндиларидан олинган биологик фаол полимерларни уруғ сиртига ғилофлаш бу усилнинг моҳиятини ташкил этади.

Таклиф этилаётган технология уруғларни дорилашда ҳамда муддатидан илгари экишда кимёвий моддаларни қаматириш ёки умуман қўлламаслик имконини беради.

Агарда минерал ўғитлар тупроқни экишга тайёрлаш пайтида берилмаган бўлса, чигит экишда бир йўла чигит қаторининг 7-8 см. ёнидан 12-15 см. чуқурлигида берилади. Уларнинг миқдори ва тури мавжуд хўжалик агрокимё картограммасига асосан белгиланади.

Чигит пуштага экилганда оддий экишга нисбатан тупроқнинг ҳарорати 2-3°C ошмиқ бўлади, бунда табиий намлик чигитнинг униб чиқишига етарли бўлиши ҳисобига ўртача 5-6 кун олдин экишга имконият яратади. Шунингдек, пуштага экилганда пахтанинг 8-10 кун олдин пишиши таъминланади.

Бу усул асосан шўрланмаган тупроқларда қўлланилади, лекин шўри яхши ювилган ерларда ҳам қўллана бўлади.

Апрель ва май ойларида ёмғир, сел ва дўл ёғиши оқибатида қатқалоқ ҳосил бўлиб, чириш касаллиги тарқалиши мумкин. Бу кўчат сонини қаматириб юборади. Ана шундай пайкалларда сеялкада ёки қўл билан хатосига чигит экиб, кўчатни мўлжалдаги миқдорга етказиш зарур.

Чигит экишдан кейин ҳосил бўладиган қатқалоқни тупроқ этилиши билан «ЗИГ-ЗАГ» борада ёки ротация моти-галар ёрдамида юмшатиш лозим. Бунда бороалар экиш қаторларининг кўндалангига қараб юргизилади. Юмшатиш чуқурлиги 4-5 см. атрофида бўлади.

Юқорида кўрсатилган агротехник тадбирлар об-ҳаво шароитига қараб қисқа муддатда баҳарликка, шубҳасиз, мўлжалдаги кўчат олинишига имконият яратилади. Бу эса мўл ҳосилга заминдир.

Ренат НАЗАРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари доктори,
Ақбар ХОЛБОЕВ,
ТошДАУ магистри.

Бухоро Вилоят

Муроджон Бобононов ўтган ўқув йилида Когон қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежини гидромелиоратив ишлар, машина ва унинг жиҳозларини ишлатиш ҳамда уларга техник хизмат кўрсатиш мутахассислиги бўйича тамомланди. У «Корхона — коллеж» ҳамкорлиги асосида тузилган шартномага кўра, Вилоятлараро ўнг қирғоқ зовурларидан фойдаланиш бошқармасида ўзининг дипломолди амалиётини ўтагани. Бу ердаги муҳит, иш жараёни раҳбариятнинг ёш ходимларга бўлган илқ муносабати унда ижобий таассурот қолдиргани. Бу эса Муроджоннинг меҳнат фаолиятини шу корхонада бошлашига сабаб бўлди. Ҳозирда у муассасанинг режа ва иқтисод бўлимида муҳандис бўлиб ишламоқда.

АМАЛИЁТДАН
ФАОЛИЯТГА

— Бошқармада иш бошлаганимдан буюн ўтган қисқа вақт мобайнида касб сирларини анча ўзлаштириб олдим, — дейди М.Бобононов. — Бу борада устозим — корхонанинг режа ва иқтисод бўлими бошлиғи Умид Хафизовнинг кўмаги қатта бўляпти.

— Корхона — ўқувчи — коллеж» ҳамкорлиги таълим муассасаси учун ҳам, ўқувчи учун ҳам, корхона учун ҳам бирдек қўлайлик туғдиради, — дейди бошқарма бошлиғи Ҳикмат Жумаев. — Корхонамиз учун қўлайлик томони шундаки, ўқувчи амалиёт давридаёқ иш жараёнини имкон қадар ўрганади, мутахассис ва ходимлар билан яқиндан танишади. Жорий йилда ҳам коллеж битирувчиларини

ишга қабул қилиш бўйича бошқармамизнинг ўз режалари бор.

Ҳақиқатан ҳам, юртимизда ёшларга, хусусан, касб-хунар коллежлари битирувчиларига берилаётган юксак эътибор, ғамхўрлик, уларга яратилаётган шарт-шароитлардан қалбингиз қувонган бўлади. Айниқса, коллеж битирувчиларини муқим иш ўринлари билан таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар ҳозирда ўзининг самарасини бермоқда.

— Вилоятимизда ирригация ва мелиорация соҳаси бўйича мутахассислар тайиёрланди 5 та касб-хунар коллежи бор, — дейди «Аму-Бухоро» ирригация тизимлари ҳавза бошқармасининг ходимлар бўлими

бошлиғи Саъдулла Нейматов. — Бошқармамиз ва унга қарашли тизим ташкилотларида тегишли мутахассисликлар бўйича касб-хунар коллежларида таълим олаётган 2- ва 3-босқич ўқувчиларининг амалиёт ўташи, кейинчалик эса уларни иш билан таъминлаш бўйича алоҳида дастур ишлаб чиқилган. Масалан, жорий йилда мазкур коллежларни ирригация-мелиорация йўналишидаги мутахассисликлар бўйича 123 нафар ёшлар тугатади. Уларнинг диплома молди амалиётини ўташи ва ишга жойлаштириш тўлиқ таъминлаш мақсадида уч томонлама ҳамкорлик шартномаси имзоланган.

Ҳамроз АЛИ,
«Qishloq hayoti» мухбири.

АХОЛИНИ ИЖТИМОЙ ҚЎЛАБ-ҚУВВАТЛАШНИНГ САМАРАЛИ МЕХАНИЗМИ

(Боши 1-саҳифада)

– Пенсия таъминоти қонунчилигини такомиллаштириш борасида қандай чоралар кўрилмоқда?

Ўзбекистон Республикасининг 1993 йилда қабул қилинган “Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида”ги қонуни сезиларли даражада пенсия таъминоти тизimini такомиллаштириш, пенсионерлар манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг моддий фаровонлигини ошириш, ижтимоий адолат тамойилини мустаҳкамлаш, бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш жараёнида юқори ҳақ тўланадиган меҳнат унвондорлигини рағбатлантиришни кучайтириш имконини берди.

Сўнгги вақтда давлат пенсия тизимининг амалий механизминини ташкил этиш ва янада такомиллаштириш мақсадида қатор янги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди, пенсия қонунчилигига ўзгариш ҳамда қўшимчалар киритилди.

Масалан, пенсия қонунчилигини такомиллаштириш борасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг пенсия ва ижтимоий нафақаларни тайинлаш ҳамда тўлаш масалаларини тартибга солишга қатор қарорлари, шунингдек, фуқароларни тиббий-меҳнат эксперт комиссияларида тиббий қўриқдан ўтказиш тартиби ишлаб чиқилиб, тасдиқланди. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 8 сентябрда қабул қилинган қарорига биноан “Давлат пенсияларини тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида” ва “Пенсияни ҳисоблаш учун қабул қилинадиغان амалдаги иш ҳақини иш ҳақининг индивидуал тартибдаги коэффицентларини қўлланган ҳолда қайта ҳисоблаб чиқиш тартиби тўғрисида”ги низомилар тасдиқланди. Айни вақтда қонунчиликка асосан ўрнатилган тартибга биноан “Ишловчи пенсионерларга пенсия тўлаш тартиби тўғрисида” ва “Ягона ижтимоий тўловни тақсимлаш, шунингдек, харажатларни қоплаш бўйича суммаларнинг тўланиши ва юридик шахсларнинг давлат ижтимоий сугуртаси харажатлари бўйича тўловларни амалга ошириш тартиби тўғрисида”ги низомилар ишлаб чиқилиб ва тасдиқланди.

Қонунчиликка 2010 йилнинг май ойида киритилган ўзгаришлар ҳам аҳолини аниқ манзилли ҳимоя қилишнинг яна бир ёрқин тасдиғидир. Унга кўра, хизмат бurchини бажариш пайтидада ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар ва ички ишлар органлари ходимларининг ота-оналарига ва янги никоҳдан ўтмаган бева хотинларига (бева эрларига) ҳар ой устама ҳақ тўланади.

“Дафн этиш ва дафн иши тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонуни қабул қилинди ва ушбу қонун асосида Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 14 июндаги қарори билан “Дафн этишга нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида”нинг тасдиқланди. Мисол учун, “Дафн этиш ва дафн иши тўғрисида”ги қонун қабул қилинганга қадар дафн этиш учун нафақа Пенсия жамғармаси бўлиmlари томонидан фақат пенсионерларнинг қариндошларига икки ойлик пенсия миқдорида, аммо энг кам иш ҳақининг 2 бараваридан кам бўлмаган миқдорда тўланган бўлса, қонун қабул қилинган, бу нафақа барча тоифадаги фуқароларга энг кам иш ҳақининг 3 бараваридан кам бўлмаган миқдорда тўланмоқда. Шу билан бирга, тиббий-меҳнат эксперт комиссиялари хизматлари фаолиятини самарали ташкил этиш мақсадида қатор ҳукумат қарорлари қабул қилинди. Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 23 декабрдаги қарори билан “Ногиронни реабилитация қилишнинг яққа тартибдаги дастури тўғрисида”нинг (янги тахрирда), шунингдек, “Ногиронни реабилитация қилишнинг яққа тартибдаги дастурининг янги шакли”, 2011 йил 7 апрелдаги қарорига мувофиқ “Болаликдан ногиронларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида”, “Пенсия тайинлаш учун зарур бўлган иш стажига эга бўлмаган қариларга ва меҳнатга лаёқатсиз фуқароларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида”ги низомилар; 2011 йил 1 июлдаги қарори билан “Фуқароларни тиббий-меҳнат эксперт комиссияларида тиббий қўриқдан ўтказиш тартиби тўғрисида”, “Меҳнатда майиб бўлган ёки касб касаллигига қалинган шахсларнинг касбий меҳнатга лаёқати йўқотилиши даражасини аниқлаш тартиби тўғрисида”ги низомилар, шунингдек, ногиронликка олиб келадиган асосий касалликлар ва ушбу касалликларда ногиронлиқни белгилаш мезонлари рўйхати тасдиқланди.

– 2012 йил 5 январдаги “Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунига ўзгаришлар киритиш ҳақида”ги қонунни қабул қилиш сабаблари ва уни амалга оширишдан қандай натижалар кутилаётгани ҳусусида ҳам сўзлаб берсангиз.

– Пенсия таъминотининг кенг қамровлиги ва ижтимоий йўналтирилганлиги тамойилларининг изчил амалга оширилаётгани “Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида”ги қонунга киритилган ўзгариш ҳамда қўшимчаларда ҳам ўз ифодасини топди. Улар ўтган йиллардаги иш ҳақларини ҳозирги кундаги иш ҳақи даражасига келтириш механизминини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Шунингдек, қонун пенсиялар миқдо-

рини белгилашда фуқароларимизнинг бошқа давлатлар ҳудудида олган иш ҳақини ҳисоблаб чиқиш масалаларини ҳам тартибга солади. Яъни, аввал чет элда ишлашга юборилган ходимларнинг ўртача ойлик иш ҳақини ҳисоблаб чиқишда улар чет элга юборилишдан олдин олган иш ҳақи ҳисобга олинган бўлса, қонунга ўзгаришлар киритилиши муносабати билан чет элда ишлаган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг пенсияси учун олиннадиган иш ҳақи Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига тўланган сугурта бадалларининг миқдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

– Ўзбекистонда пенсия таъминоти тизими тузилмаси нималардан иборат ва у хорижий мамлакатлардаги тизимлардан қандай фарқ қилади?

– Шунини таъкидлаш керакки, мамлакатимизда пенсия таъминоти тизими ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг ҳамжihatлиқ тамойилларига асосланган муҳим таркибий қисми бўлиб, у авлодлар бирдамлигининг мустаҳкам механизминини яратишга қаратилган. Бугун ушбу тизим 2,9 миллион нафардан ортқ фуқаро ёки аҳолининг қарийб 10 фоизини қамраб олган. Жумладан, мамлакатимизда 2100 миң нафардан ортқ фуқаро ёшга доир, 441,5 миң нафардан ортқ киши ногиронлик пенсиясини олмақда. Айни вақтда боқувчисини йўқотганлик пенсияси олувчилар 183,7 миң, ижтимоий нафақа олувчилар 219,4 миң кишини ташкил этади.

Шу муносабат билан пенсия тизими тузилмаси такомиллаштирилмоқда.

Бу, асосан, унинг иштирокчилари вазифаларини қайта тақсимлаш билан боғлиқдир. Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги амалга ошириб келган тизимдаги асосий вазифа 2010 йилдан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги зиммасига юкланди ҳамда айни пайтда фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти мазкур вазирлик томонидан амалга оширилмоқда. Шуларни эътиборга олган ҳолда, 2010 йилнинг 1 январидан бошлаб мамлакатимизда Пенсия жамғармасининг ҳудудий бўлиmlалари ташкил этилди.

Мамлакатимиздаги пенсия таъминоти афзалликлари ҳақида гапирганда, шунини алоҳида қайд этиш керакки, хорижий давлатларда пенсия тизими асосан шахсий жамғариб бориладиган бадалларга таянади. Бугунги кунда, глобал молиявий-иқтисодий инқироз оқибатлари сабабли, айрим шахсий жамғариб бориладиган тизимда бадалларни қўлайтириш ва нафақаларни қамайтириш кўзда тутилган капитал тузилмани ўзгаришлар режалари қабул қилинган. Баъзи Европа давлатларида алоҳида ҳисобрақамларга эга жамғариб бориладиган пенсия тизими-га тўланадиган бадаллар вақтинчалик қамайтирилиб, давомий тақчиллиқни компенсация қилиш мақсадида, давлат даражасидаги тизимга ўтказилган. Бунинг асосий сабаби бадалларнинг ҳозирги қамайишини уларни келажақда ошириш ҳисобидан қоплаш ҳисобланади.

Шунинг учун Ўзбекистон пенсия таъминотининг асосий афзаллиги иқтисодиётимизнинг изчил ривожланиши шартитида унинг даромадлари барқарорлиги, салбий молиявий ўзгаришлардан ишончли ҳимоялангани, шунингдек, давлат томонидан кафолатланган пенсияларнинг ўз вақтида тўланаётганидир.

– Президентимиз Ислам Каримовнинг 2009 йил 30 декабрда қабул қилинган “Фуқароларнинг пенсия таъминоти тизimini янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармонида мувофиқ Пенсия жамғармаси бўлиmlари фаолиятида қандай ўзгаришлар рўй берди?

– Мазкур ҳужжатга биноан, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг ҳудудий бўлиmlалари ташкил этилди. Бу иш фуқароларнинг пенсия таъминоти ва тиббий-меҳнат экспертизаси масалаларининг бутун комплекси учун масъул бўлган Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги тизимига кирувчи функциялар ҳамда тегишли тузилмаларни ўтказиш орқали амалга оширилди.

Пенсия жамғармасининг таркибий бўлиmlарини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари, биринчи навбатда, аҳолига қўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш, пенсия ва ижтимоий нафақаларни ўз вақтида молиялаштириш, даромадлар барқарорлигини таъминлаш, шунингдек, ушбу бўлиmlаларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, замонавий ахборот-коммуникация технологиялари, мебель жиҳозлари билан таъминлашдан иборат.

Мисол учун, 2011 йилги Инвестиция дастурига мувофиқ молия органлари, Ҳазначилик ва Пенсия жамғармасининг 40 та объектини қуриш ва реконструкция қилиш кўзда тутилган бўлса, 2012 йилги Инвестиция дастурига 33 объект киритилган. 2013-2014 йилларга мўлжалланган Инвестиция дастурига Пенсия жамғармаси бўлиmlарининг 53 та объектини киритиш мўлжалланмоқда.

Пенсия жамғармаси бўлиmlари биноларини қуриш ва реконструкция қилишда фуқароларни қабул қилиш

учун алоҳида хоналарни ташкил этишга қатта эътибор берилмоқда.

Бундан ташқари, ҳозирги вақтда Пенсия жамғармасининг барча 196 туман (шаҳар) бўлиmlари, 14 ҳудудий бўлиmlалари, шунингдек, тиббий-меҳнат экспертиза комиссияларининг 108 та бош, ихтисослаштирилган, туманлараро ва туман (шаҳар) бўлиmlари Молия вазирлигининг корпоратив локал тармоғига уланган, WSP “Personal” ва “Outlook Express” махсус дастурий махсулотлар орқали электрон ҳужжат айланиши таъминланган.

Пенсия ва нафақа олувчиларнинг ягона ахборот базасини ташкил этиш мақсадида Пенсия жамғармаси ва “Фидо бизнес” масъулияти чекланган жамияти билан биргаликда замонавий веб-технологияларга асосланган янги “Пенсия” дастурий махсулоти яратилди. Айни пайтда 2,9 миллион нафардан ортқ пенсия ва нафақа олувчилар мазкур дастурий махсулот билан қамраб олинган. Пенсия жамғармасининг Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятидаги 29 бўлиmlи томонидан 6 ойдан буён пенсия ва ижтимоий нафақалар ушбу дастур асосида тайинланмоқда ва тўланмоқда. 2012 йилнинг 1 апрелидан Пенсия жамғармасининг мамлакатимиздаги барча туман (шаҳар) бўлиmlларида пенсия ва ижтимоий нафақаларни тайинлаш ҳамда тўлаш мазкур дастурий махсулотдан фойдаланган ҳолда амалга оширилиши режалаштирилмоқда.

Янги дастурий махсулотнинг жорий этишнинг кейинги босқичларида Молия вазирлиги Ҳазначилик, “Ўзбекистон почтаси” очик акциядорлик жамияти, давлат-акциядорлик тижорат “Халқ банки” ва бошқа тижорат банклари, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат статистика қўмитаси каби ташки маълумот манбаларини ҳам улаш мўлжалланмоқда.

Шу билан бирга, пенсионерларга махсус хизматлар кўрсатишни жорий этиш кўриб чиқилмоқда. Интернет-қўйрма хизмати (пенсионерларга электрон почта орқали ҳисоблаб чиқилган пенсия миқдори ҳақида қўйрма олиш имконини беради), SMS ва e-mail-сервис (мобил телефонга хабар юнатиш орқали пенсияларнинг ошгани ва миқдори ҳақида маълум қилиш), пенсия калькулятори (пенсиялар ёки ижтимоий нафақалар миқдорини масофадан туриб ҳисоблаш имконияти), ахборот тарқатиш (пенсия таъминотидаги охириги ўзгаришлар ва янгиликлар ҳақида ахборот тарқатиш), “тезор линия” ва сайтдаги опция орқали мутахассис маслаҳати (пенсионерлар саволлари ҳақида эътирозлари бўйича маслаҳат бериш ҳамда уларни эътибор билан қўриб чиқиш) шулар жумласидандир.

– 2005 йилда янги, жамғариб бориладиган пенсия тизими жорий этилди. Жамғариб бориладиган ва давлат пенсия тизими ўртасида қандай боғлиқлик бор?

– Мамлакатимизда нодавлат пенсия жамғармасининг илк кўринишлари 2004 йилда Ўзбекистон Республикасининг “Фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тўғрисида”ги қонуни, Президентимиз ва ҳукуматимизнинг қатор қарорлари қабул қилингач, пайдо бўлди. Масалан, 2005 йилнинг 1 январидан ишлаётган фуқаролар шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобрақамларига ҳар ой, жисмоний шахсларнинг қонун ҳужжатларида мувофиқ бюджетга йўналтирилган даромад солиғи суммаси қамайтирилган ҳолда, иш ҳақининг бир фоизи миқдорида бадал тўлайди.

Жамғариб бориладиган пенсия таъминоти ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшовчи чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар эга.

Жамғариб бориладиган пенсия тизимида пенсия олувчи сифатида ишторат этидиган фуқаролар жамғариб бориладиган пенсия тўловларини, қонун ҳужжатларида мувофиқ давлат пенсиясини олиш ҳуқуқи юзага келган, олиш ҳуқуқига эга.

Шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақлари, шунингдек, жамғариб бориладиган пенсия дастфарчасини бериш ва расмийлаштириш Халқ банки томонидан бепул амалга оширилади. Жамғариб бориладиган пенсия тўловлари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг туман (шаҳар) бўлиmlари томонидан бериладиган жамғариб бориладиган пенсия тўловларини олиш ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома асосида бундай тўловларни олувчининг яшаш жойидаги Халқ банки филиали томонидан тўланади.

– Бугунги кунда ҳақонда ишловчилар сонининг кескин қамайиши ва пенсия тўловлари учун харажатларнинг ортиб бораётгани, бюджет тақчиллиги сабабли пенсия ёшини ошириш тенденциялари қузатилмоқда. Мамлакатимизда ҳам пенсия ёши оширилиши мумкинми ва бу борада мутахассисларнинг прогнозлари қандай?

– Глобал молиявий-иқтисодий инқироз айрим хорижий давлатлар ҳукуматларидан пенсия қонунчилиги соҳасида шошилинч қарорлар қабул қилишнинг талаб этди.

Қисқа муддатли чораларни қўлашда шунини эътиборга олиш зарурки, баъзи қисқа муддатли муваффақиятлар

узок истиқболда қўшимча сарф-харажатларни келтириб чиқариши мумкин. Қўллаб-давлатлар пенсия тизимининг жамғариб бориладиган қисмига талаб этиладиган бадаллар даражаси ва ушбу бадаллар учун давлат субсидияларини қамайтирди. Узок истиқболда бундай хатти-ҳаракатлар пенсия тизими барқарорлигига путур етказди, уни жамғарилган активлардан маҳрум этади.

Мамлакатимизда инқирозга қарши чора-тадбирларнинг ўз вақтида қабул қилиниши самарасида нафақат иқтисодиёт ва ялпи ички махсулотда, балки пенсия таъминоти соҳасида ҳам ижобий ўсишга эришилди.

Масалан, Президентимиз томонидан 2010 йил 24 декабрда қабул қилинган “Ўзбекистон Республикасининг 2011 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва давлат бюджетди параметрлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси даромад қисмининг 100,5 фоизга бажарилиши даромадларнинг пенсиялар ва ижтимоий нафақаларни молиялаш харажатларидан ошишини таъминлади. Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг даромад қисми прогнозлари ўрта муддатли истиқболда барқарор бўлиши кутилмоқда. Мазкур ҳолат мамлакатимиз Пенсия жамғармасининг молиявий мустаҳкамлигини яна бир бор тасдиқлайди.

– Қандай турдаги давлат пенсиялари ва қайси тоифадаги пенсионерлар учун имтиёзлар мавжуд?

– Мамлакатимизда уч турдаги давлат пенсиялари – ёшга доир пенсия, ногиронлик пенсияси ва боқувчисини йўқотганлик пенсияси мавжуд.

Ўзбекистонда эркаклар 60 ёшга тўлганда ва иш стаж 25 йил бўлганда, аёллар 55 ёшга тўлганда ҳамда иш стаж 20 йил бўлганда ёшга доир пенсия олиш ҳуқуқига эга. Шунингдек, қонунчиликда аёлларнинг 54 ёшга тўлганда ва 20 йиллик иш стажига эга бўлиб, ушбу давр ичида сугурта бадаллари тўланган бўлса, пенсияга чиқиши мумкинлиги кўзда тутилган. Бундан ташқари, пенсия қонунчилигида ўта зарарли ва оғир меҳнат шартитларида ишлаётган одамлар, учувчилар ва учувчи-синовчилар таркибига кирувчилар, театрлар, цирклар ва концерт ташкилотлари, бошқа театр-томоша корхоналари артистларининг айрим тоифалари, айрим тоифадаги спортчилар, уруш ногиронлари, болаликдан ногирон фарзандларнинг оналари, лилипутлар ва паханалар, ногирон болалар учун ихтисослашган таълим муассасалари, “Меҳрибонлик” уйлари, ҳарбий академик лицейлар, тарбия колониялари ўқитувчилари, ихтисослашган тиббий муассасаларнинг шифокорлари ва ўрта тиббий ходимлари, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органларининг ходимлари, қонунда белгиланган махсус иш стажига эга бўлса, пенсияга чиқиш бўйича умумий белгиланган ёшни қисқартирилган ҳолда пенсияга чиқиш учун имтиёз кўзда тутилган.

Ушбу имтиёзларда муайян махсус иш стажига эга бўлган тақдирда, ёшидан қатъи назар, пенсия тайинлаш, шунингдек, пенсия ёшини 10 ёки 5 йилга қисқартириш назарда тутилган.

Бундан ташқари, ишловчи пенсионерларнинг қўйидаги тоифаларига, яъни ногиронлар, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахслар, Иккинчи жаҳон уруши йилларида ҳарбий мажбуриятини бажарган ёки мамлакат ичкарисида ишлаган шахслар, I ва II гуруҳ ногиронлари, Чернобыль фалокати оқибатида зарар кўрган шахслар, маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида диний маърифат ҳамда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи лавозимда ишлаётган аёлларга пенсиялар тўлиқ миқдорда (100 фоиз) тўланади.

– Мамлакатимизда ҳар йили энг кам иш ҳақи миқдори ошаётганини эътиборга олган ҳолда, пенсияга чиқайтган фуқароларга пенсиялар қандай ҳисобланмоқда? Энг кам иш ҳақи миқдори ошмиши эътиборга олиниб, пенсияга аввал чиққан фуқароларнинг пенсиялари миқдори қайта ҳисоблаб чиқиларми?

– Ўзбекистон Республикасининг “Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида”ги қонунига мувофиқ, пенсия миқдори иш стажининг муддатига боғлиқ бўлиб, пенсиянинг таянч миқдори, иш стаж учун пенсиянинг оширилиши ва пенсияга қўйиладиган устама ҳақлардан ташкил топади.

Ёшга доир пенсия ва I ҳамда II гуруҳ ногиронларига ногиронлик пенсиясини тайинлашда пенсияни ҳисоблаб чиқиш учун олиннадиган ўртача ойлик иш ҳақининг 55 фоизини, боқувчисини йўқотганлик пенсияси эса олинган меҳнатга лаёқатсиз ҳар бир аъзосига ана шу сумманинг 30 фоизини ташкил этади. Бундан ташқари, қонунда белгиланган пенсия тайинлашда талаб этиладиганидан ортқича иш стажининг ҳар бир тўлиқ йили учун пенсияларнинг таянч миқдорлари ёшга доир пенсиялар ҳамда I ва II гуруҳ ногиронларига ногиронлик пенсиялари пенсияни ҳисоблаб чиқиш учун олиннадиган ўртача ойлик иш ҳақининг 1 фоизи миқдориди, боқувчисини йўқотганлик пен-

сиялари олинган меҳнатга қобилиятсиз ҳар бир аъзоси учун боқувчининг ўртача ойлик иш ҳақининг 0,5 фоизи миқдориди оширилади.

Пенсияни ҳисоблаб чиқиш учун иш ҳақи миқдори иш ҳақларини пенсия тайинланадиган кундаги иш ҳақи даражасига келтириш учун қайта ҳисобланади ва бунда, юқорида қайд этилганидек, иш ҳақининг яққа тартибдаги коэффицент қўлланилади. Иш ҳақининг яққа тартибдаги коэффицентини, ишдаги мавжуд танлаффуслардан қатъи назар (пенсия тайинлаш учун мурожаат қилган шахснинг танлашига кўра), меҳнат фаолиятининг охириги ўн йили мобайнидаги исталган кетма-кет олтимши ойдан ҳар бир ойи учун аниқланади, бунда шахснинг пенсияни ҳисоблаб чиқиш учун қабул қилинадиган ҳақиқий иш ҳақи тегишли ойдаги энг кам ойлик иш ҳақи миқдорига бўлинади.

Иш ҳақининг яққа тартибдаги коэффицентини қўлланган ҳолда қайта ҳисобланган иш ҳақини аниқлаш учун олинган натижа пенсия тайинланганга қадар ўтган 12 ой учун бир ойлик ўртача энг кам иш ҳақи ҳақиқа қўлайтирилади (вергулдан кейинги тўрт белгилли миқдорга яхлитланади).

Масалан, фуқаронинг 2006 йил майдаги иш ҳақи 72000 сўм, тегишли ойда энг кам иш ҳақи эса 9400 сўм бўлган. Бунда иш ҳақининг яққа тартибдаги коэффицентини 7,6596 (72000/9400) ташкил этади.

2011 йил 12 апрель ҳолатига кўра, ўртача энг кам ойлик иш ҳақи миқдори 45214,58 сўмни ташкил қилади (37680 сўм (2010 йил май - июлдаги энг кам ойлик иш ҳақи миқдори) * 3 + 45215 сўм (2010 йил август - ноябрдаги энг кам ойлик иш ҳақи миқдори) * 4 + 49735 сўм (2010 йил декабр - 2011 йил апрелдаги энг кам ойлик иш ҳақи миқдори) * 5) / 12).

Айтайлик, фуқаро иш ҳақининг яққа тартибдаги коэффицентини қўлланган ҳолда қайта ҳисобланган ҳолда қайта ҳисобланган 2006 йил майдаги иш ҳақининг янги миқдори 2011 йил 12 апрелда 346325,60 сўмни ташкил қилади.

Фуқаронинг умумий иш стаж 40 йил. Меҳнат фаолиятининг охириги ўн йили мобайнидаги беш йили учун (2006.05-2011.04 – 60 ой) иш ҳақининг умумий миқдори 10991080 сўмга тенг.

Иш ҳақининг яққа тартибдаги коэффицентини қўлланган ҳолда ўтган беш йил учун иш ҳақи қайта ҳисоблаб чиқилган, фуқаронинг 2011 йил апрель ҳолатига иш ҳақининг умумий миқдори 21618487,85 сўмни ташкил қилди.

Иш ҳақининг яққа тартибдаги коэффицентини қўлланган ҳолда қайта ҳисоблаб чиқилган ўртача ойлик иш ҳақи 630308,13 сўмга (21618487,85 сўм/60) тенг бўлади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонида мувофиқ, ҳар гал энг кам иш ҳақи миқдори оширилганда, барча турдаги пенсиялар миқдори ҳам мутаносиб равишда оширилади.

– Пенсиянинг таянч миқдоридан ташқари пенсионерлар қандай қўшимча ва устама ҳақлар олишлари мумкин?

– Айрим тоифадаги фуқароларга энг кам иш ҳақи миқдорига боғлиқ бўлган, пенсияларга қўйиладиган устама ҳақ белгиланган. Мисол учун, уруш ногиронларига ногиронлик гуруҳига қараб – энг кам ойлик иш ҳақининг 125 фоиздан 150 фоизгача, қўзи оқишчи бўйича I гуруҳ ногиронларига – 100 фоизи, қолганларга – 75 фоизи, II гуруҳ ёлғиз ногиронларга – 50 фоизи, уруш қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахсларга – 50 фоизи, Иккинчи жаҳон уруши йилларида мамлакат ичкарисида ишлаган ва ҳарбий мажбуриятини бажарган шахсларга – 30 фоизи, вафоти ҳарбий хизмат ёки ички ишлар органларидаги хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ ҳарбий хизматчиларнинг ҳамда ички ишлар органлари ходимларининг ота-оналарига ва янги никоҳдан ўтмаган бева хотинларига (бева эрларига) – 30 фоизи, Ўзбекистон Республикаси олдидида алоҳида хизматлари бўлган шахсларга – 100 фоиздан 150 фоизгача, ёшидан қатъи назар, имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқига эга бўлган артистларга – 75 фоизи, театр-концерт ташкилотлари артистлари ва бадийи ходимларига, театр ва мусика санъати иходий ходимларини тайёрловчи ўқув муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ва концертмейстерлари-га, Вазирлар Маҳкамаси белгиланган рўйхатга кўра – 50 фоизи миқдориди устама ҳақ қўйилади.

– Пенсияларни ҳисоблаш учун меҳнат фаолиятининг қайси даври учун иш ҳақи асос қилиб олинади ва бу борада иқтисодиётнинг турли тармоқлари ўртасида тафовут борми?

– Пенсияни ҳисоблаб чиқиш учун иш ҳақида қонунчиликка биноан сугурта бадаллари тўланган меҳнатга ҳақ тўлаш шаклидаги барча даромадлар қиради. Ўртача ойлик иш ҳақини аниқлашнинг умумий тартиби белгиланган бўлиб, унга кўра пенсияни ҳисоблаб чиқиш учун, ишдаги танлаффуслар мавжудли

9 апрель — Соҳибқирон Амир Темур таваллуди кун

БОҒИ БАЛАНДНИНГ НОЁБ МЎЪЖИЗАСИ

Ёзма манбалар ва археологик тадқиқотларнинг гувоҳлик беришича, боғдорчилик аждодларимизнинг қадимий машғулотларидан бири бўлган. Айниқса, Амир Темур ва темурийлар даврида бу соҳа санъат даражасига кўтарилган.

Ўтқир АЛИМОВ,
Темурийлар тарихи давлат музейининг етакчи илмий ходими.

Амир Темур даврида яратилган ўндан ортқ бос-роғлар ва уларда бунёд этилган саройлар ҳам номи асрлар оша ота-боболаримиз ҳикоялари, тарихчи олимлар, сайёҳларнинг ёзишма маълумотлари орқали бизгача етиб келган. Шу даврда боғларни яннатган, уларнинг жозибали ва фусункор бўлишини таъминлаган, айнан санъат даражасига кўтарилган сув иншоотлари ҳам шулар жумласидандир.

Амир Темур боғларида арқ сувларидан ташқари, маълум бир тартибда жойлашган ҳовузлар ҳам бўлган. Археологик тадқиқотларда Давлатобод боғида туртта ҳовуз ўрни аниқланган. Бошқа боғлардаги ҳовузлар вақт ўтиши билан ерларнинг ўзлаштирилиши ёки қурилиш ишлари олиб борилиши натижасида текисланиб кетган.

Испаниялик элчи Клавихоннинг маълумотига кўра, Давлатободдаги боғда олтин ҳовуз бўлиб, улар бир-бири билан икки четида дараклар ўтказилган сув йўллари билан боғланган экан.

Бу ҳовузнинг боғдорчилик санъатидаги ўрни нимадан иборат, деган савол туғилиши табиий. Шубҳа йўқки, доимо сув билан тўла бўлган бу ҳовузлар сув танқислиги рўй берган вақтларда кичик сув омборлари вазифасини ўтаган. Боғларда сув тўла хандақлар ҳам бўлган. Улар асосан боғ марказидаги саройларни ўраб туриб, кўпроқ муҳофаа вазифасини ўтаган бўлса-да, ҳавони тозалаш, яъни микроклимат яратишда муҳим омил ҳисобланган. Шунингдек, уларда сузиб юрган баликлар, ўрдақ-ғозлар боққа фойда киритган.

Бундан ташқари, боғларнинг турли қисмларида (саройлар, шийнолар, боғлардаги супалар олдида) мармар ҳовузалар ўрнатилган. Улардан бири айни вақтда Темурийлар тарихи давлат музейи экспозициясидан жой олган. Бу ноёб топилма 2000 йили Самарқанддаги Боғи Баланд номи билан аталувчи жойдан топилган.

Олимлар ва музейшунослар ў Самарқандда 14-15 асрларда яратилган боғларнинг бирига ўрнатилган фаввораларга тегишли бўлган деган хулосага келишди. Бу топилма кулранг-кўкишроқ рангли яхлит йирик мармар тош бўлагидан ясалган. У қозончи-

мон кўринишда бўлиб, таг қисми айлана шаклида. Унинг тепа қисми тўртбурчак кўринишда бўлиб, ички юзларига алоҳида эътибор билан ишлов берилган. Ташқи томонлари эса қўпол қилиб йўнилган бўлиб, но-текис кўринишда.

Ҳовузча тепа қисмининг умумий ҳажми 124х124 см. бўлиб, баландлиги 61 см. Ҳовузча тархи икки қисмдан (икки ярусли) ташкил топган. Тепа қисмининг чеккаси қалинлиги 10 см, баландлиги ташқи томониди 5 см. дан иборат.

Ҳовузча тепа қисмида сув кириб чиқиши учун мўлжалланган ариқчалар қилинган. Уларнинг таг қисми кенлиги 11 см, тепа қисми 15 см, чуқурлиги 3 см.

Пастки қисм айлана шаклида ишланган бўлиб, таг яси, диаметри 96 см, чуқурлиги 38 см. Ушбу қисм тепаси айланаси бўйлаб 24 та бир хил кўринишдаги пайкон ҳамда бир хил ўйма нақш билан безатилган. Ҳовузнинг тепа қисми гафид-будири қилиб тарошланганлигига қараганда, унинг юзаси ўз даврида ҳар хил рангдаги гуллар ёки гулли парчинлар билан қопланганлигидан далолат беради.

Ушбу санъат асарининг боғдорчиликдаги аҳамияти нимадан иборат бўлган?

Тарихий маълумотлар ва ўша давр минатор асарлари асосида мулоҳаза юритилган бўлса, мармартўшдан ишланган ҳовузча фаввораларга оид деб айта олайми. Бу топилма айнан боғдаги ариқчалар оралиғига жойлаштирилган ҳовузалардан биридир. Худди шундай ҳовузаларнинг

турли шаклдаги нусхаларини ўша даврга тегишли қўлаб миниатюраларда учратиш мумкин.

Хулоса ўрнида шунини таъкидлаш жоизки, Амир Темур ташаббуси билан яратилган Самарқанд боғлари нафақат ширин-шарқ медалари, балки бири-бирига ўхшамаган ва ҳар бир жойининг ўзига мос келадиган санъат асарлари билан ҳам донг таратган.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«KO'SHMAS MULK SAVDO XIZMATI» МЧЖНИНГ ХУДУДИЙ ФИЛИАЛЛАРИ БАРЧА ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ, ШУ ЖУМЛАДАН, КИЧИК БИЗНЕС ВАКИЛАРИНИ ҲАМДА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛАРИНИ ОЧИҚ ТАНЛОВ САВДОЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ!

«KO'SHMAS MULK SAVDO XIZMATI»
МЧЖ ХИЗМАТ ВЕЛОЯТИ
ФИЛИАЛИНИНГ ТАНЛОВ
САВДОЛАРИГА

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 25 майдаги 147-сонли қарорлари ҳамда Жиззах вилояти Бахмал тумани ҳокимининг 2011 йил 12 сентябрдаги 531-сонли қарори, 2012 йил 6 мартдаги 120-сонли ва 9 мартдаги 124-сонли қарорларига асосан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга қуйидаги 18 (ун саккиз) та ер участкаларининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи танлов савдосига қўйилмоқда:

1. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Бахмал ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

2. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

3. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

4. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Бахмал ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

5. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

6. Кийим текиси ва таъмирлаш устаканаси қуриш учун, Бахмал тумани, Бахмал ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

7. Пойабзал тузатиш устаканаси қуриш учун, Бахмал тумани, Муғол ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

8. Суратхона биноси қуриш учун, Бахмал тумани, Муғол ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

9. Сартарошхона биноси қуриш учун, Бахмал тумани, Муғол ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

10. Сартарошхона биноси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

11. Пайнет хизмати қўрсатиш шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Бахмал ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

12. Ҳаммом биноси қуриш учун, Бахмал тумани, Бахмал ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 400 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 117 172 сўм.

13. Иккита хизмат биноси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

14. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

15. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

16. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

17. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 29 293 сўм.

14. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

15. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

16. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

17. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

18. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

19. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

20. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

21. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

22. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

23. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

24. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

25. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

26. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

27. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

28. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

29. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

30. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

31. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

32. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

33. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

34. Савдо шохбоси қуриш учун, Бахмал тумани, Санғор ҚФЙ, 3-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 17 575 сўм.

Талабдорлар танловда иштирок этиш учун танлов ташкилотчилигига буюртма хат билан бирга қуйидаги ҳужжатлар илова қилинган буюртманома икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар - давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, шунингдек, ваколатли вакилининг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат нусхаси илова қилинган ҳолда унинг танловда қатнашиши учун қўнун ҳужжатларидан белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— жисмоний шахслар - паспорт нусхаси (якка тадбиркор сифатида фаолият юритаётган жисмоний шахслар давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси), танловда ваколатли вакил қатнашганда ваколатли вакилининг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ҳолда қўнун ҳужжатларидан белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— танлов ташкилотчилигининг банк ҳисоб-рақамига закалат тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатидан нусха;

— танлов ҳужжатлари талабларига мувофиқ тузиллиб, муҳрланган конвертларга жойлаштирилган икки нусхадаги танлов тақлифлари.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабдорнинг имзоси, агар талабдор юридик шахс бўлса, унинг муҳри ва ваколатли шахсининг имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Танлов ҳужжатлари олиш учун тўловлар ва закалат пулини тўлаш учун танлов ташкилотчилигининг банк рекавизитлари: АТББ «Ипотекбанк» Жиззах вилояти филиали, х/р: 22 626 000 804 920 609 001, МФО: 00122, СТУП: 207122519.

Танлов ҳужжатлари ва қўнунча маълумотлар олиш мумкин бўлган манзил: Жиззах вилояти, Жиззах шаҳри, Ш. Рашидов кўчаси, 39-уй. Тел: (8-372) 222-34-16.

«KO'SHMAS MULK SAVDO XIZMATI» МЧЖ ФАРҒОНА ВЕЛОЯТИ ФИЛИАЛИНИНГ ТАНЛОВ САВДОЛАРИГА

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 25 майдаги 147-сонли қарори ва Фарғона вилояти, Ўзбекистон тумани ҳокимининг 2012 йил 14 мартдаги 20-Ф-сонли қарорига асосан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга жами 19 (ун тўққиз) та ер участкаларининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи танлов савдосига қўйилмоқда:

1. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

2. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

3. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

4. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

5. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

6. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

7. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

8. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

9. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

10. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

11. Савдо шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 100 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 25 567,92 сўм.

наси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 200 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 85 226,4 сўм.

7. Чойхона ҳаммом ва маъиш хизмат қўрсатиш шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 1 000 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 21 306,6 сўм.

8. Чойхона ҳаммом ва маъиш хизмат қўрсатиш шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 50 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг минимал қиймати - 21 306,6 сўм.

9. Чойхона ҳаммом ва маъиш хизмат қўрсатиш шохбоси қуриш учун, Ўзбекистон тумани, Қайнар ҚФЙ, 2-зона ҳудудидида жойлашган 1 дна 50 қ.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг